

Foto's: Sandra Mol

Kees Galema

Ik praat heel veel met mensen

Stichting Queridon combineert taal en horeca

Stichting Queridon Taal & Horeca bestaat inmiddels een half jaar. De cursisten willen graag aan de slag in de horeca (werkervaringsplek in het cultuurcafé) en werken hard aan hun studie en toekomst.

Bij Queridon leren vluchtelingen en andere inburgeraars de Nederlandse taal en cultuur. In het cultuurcafé laten de cursisten zien wat ze geleerd hebben. Ze serveren hun zelfgemaakte maaltijden en gaan graag met de bezoekers van het café in gesprek om hun Nederlands te oefenen.

Lesredacteur Kees Galema bezocht de Taalschool en sprak met de oprichters Barbara Klomp (tevens Lesredacteur) en Gerard Kluter over het waarom en hoe van de taalschool en met enkele cursisten.

Waarom deze taalschool?

Barbara: 'Ik ben al heel lang bezig met inburgeringscursussen. Dat had altijd iets onbevredigends: je ziet de deelnemers alleen in de les, verder moeten ze het zelf maar uitzoeken. Inburgering loopt volgens mij niet lekker, is te theoretisch, niet voldoende praktijkgericht. De cursussen moeten zo kort mogelijk en zijn heel erg examengericht.'

Ik vind dat het bij inburgering zou moeten gaan om meedoen in de maatschappij, in een context, bijvoorbeeld via taalstages. Maar als er op taalscholen al sprake is van taalstages, dan staan taallessen en stage meestal los van elkaar en hebben ze geen samenhang.'

Een fantasie

'Twee jaar geleden hadden Gerard, mijn partner, en ik een fantasie. Gerard is chefkok en leermeester. Wat zou er mooier zijn dan een taalschool waarin taallessen en taalstage gecombineerd zouden kunnen worden, taallessen en praktijkleren elkaar zouden kunnen versterken en waarin wij beiden onze expertise zouden kunnen inzetten?'

We werkten het uit en gingen praten met de gemeente (pitch als burgerinitiatief). Drie dagen na onze presentatie werden we gebeld door de gemeente en maakte ze ons attent op het pand waar we nu zitten, vroeger een verzorgingshuis. Deels is het nog steeds een flat voor senioren (aanleunwoningen), voor de helft biedt het nu jongerenhuisvesting. Ook wonen er een aantal statushouders. De eigenaar van het pand, **Soci-us**¹, was op zoek naar een exploitant voor het voormalige restaurant, een exploitant met ook een sociale doelstelling.

Sinds oktober huren we het restaurant en een extra ruimte als lokaal en kantoorruimte (er zijn nog twee zaaltjes als lokaal beschikbaar). Het restaurant zetten we in als werkervaringsplek voor cursisten. Het is geen koksopleiding, die intentie hebben we niet, maar een taalstage. Cursisten hoeven ook niet per se de ambitie te hebben om in de horeca te gaan werken.

Bij inburgering zou het moeten gaan om meedoen in de maatschappij

Ik ben voorlopig de enige taaldocent. In het restaurant dat vijf dagen per week open is, werken op dit moment twee professionele medewerkers; Gerard is naast kok ook praktijkbegeleider. Cursisten krijgen een vrijwilligersvergoeding voor hun werk in het restaurant.^{2'}

Waren er behalve de locatie nog meer hobbels?

'Veel werk kost het verkrijgen van een keurmerk van **Blik op Werk**. We hebben nu een aspirantkeurmerk.³

En natuurlijk hadden we geld nodig voor de inrichting (laptops, apparatuur keuken, inrichting restaurant). Via crowdfunding en bijdragen van fondsen lukte het om dit voor elkaar te krijgen en konden we starten. Inmiddels zijn we weer in gesprek met de gemeente in het kader van een nieuwe pilot. De gemeente wil weer meer invloed op de inburgering en daarvoor geld van **DUO**.⁴ Ze wil geld besteden aan leerwerktrajecten.'

Leren bij Queridon

- * Drie dagdelen per week les (inburgeringstraject)
- * Een werkervaringstraject in het cultuurcafé (drie tot zes maanden)
- * Persoonlijke coaching en begeleiding
- * Een taalmaatje om buiten de les je spreekvaardigheid mee te oefenen
- * Groepen van maximaal tien cursisten
- * Taalniveaus van A0 tot B1
- * Veel activiteiten buiten de les, zoals taalcafé en spelletjesmiddagen

Cursus op weg naar A1

De cursist krijgt drie dagdelen per week les. Dit is taallessen (lezen, luisteren, spreken en schrijven).

Cursus op weg naar A2/B1

De cursist krijgt drie dagdelen per week les. Dit zijn zowel taallessen als lessen **KNM** (Kennis van de Nederlandse Maatschappij). Naast de lessen werken cursisten

ongeveer twee dagdelen in het cultuurcafé. Ze oefenen met Nederlands en leren professioneel koken of hoe ze in de bediening moeten werken.

ONA-cursus

Op basis van een intake wordt een ONA-traject gepland. De cursist heeft tijdens deze periode zowel lessen als individuele gesprekken met de ONA-docent. Cursisten hebben bovendien een zelfstandige functie in cultuurcafé Queridon voor minimaal twee dagdelen per week.

Vrijwilligers

Queridon werkt graag samen met vrijwillige taalcoaches, vrijwilligers voor de programmering van het culturele programma en voor het taalcafé.

Queridon organiseert naast de cursussen veel activiteiten, zoals taalcafés, lunchconcerten, spelletjesmiddagen en exposities. Die zijn zowel toegankelijk voor cursisten als voor wijkbewoners en andere Utrechters.

Wie zijn de deelnemers?

'In januari zijn we gestart met vijf deelnemers. Ons ideaal is 24 per jaar (12 per halfjaar). Als starter valt dat niet mee.

Voor werving hebben we onze site (www.queridon.nl), we adverteren (bijvoorbeeld in het **Utrechts Stadsblad**), we vragen **Taal doet Meer** en het **UAF⁵** om door te verwijzen. Maar een belangrijke bron is natuurlijk mond-tot-mondreclame.

We hebben uiteraard ook toelatingscriteria: zo hebben we een half-analfabete cursiste niet toegelaten omdat ze – opnieuw aan te melden als inburgeringsplichtig – een lening zou moeten sluiten van 5000 euro. De kans dat ze het Inburgeringsexamen zou kunnen halen en daarmee de 5000 euro terug zou kunnen betalen, achtten we te klein.

Het restaurant zetten we in als werkervaringsplek voor cursisten

Van de vijf deelnemers, gestart in januari, zitten twee op niveau A2-B1, twee werken toe naar deelcertificaten van het Staatsexamen (B1) en één zit op niveau A1. Een cursiste geef ik aparte ONA-begeleiding.

Ik werk met reguliere lesmethodes, vooral met **Taal Compleet**. Belangrijkste doel van de deelnemers is tenslotte het behalen van een examen.

Toch zitten in het materiaal tal van onderdelen die prima te gebruiken zijn ten behoeve van het werken in de keuken of in de bediening. In thema 2 zit bijvoorbeeld een recept voor het maken van pannenkoeken. We hebben het recept in de les gelezen en de stappen doorgenomen. Daarna zijn de cursisten in duo's de keuken ingegaan om de pannenkoeken ook te maken. Deze hebben ze uitgeserveerd in het restaurant.

De cursisten werken na afloop van de les twee uur in de keuken of in het restaurant.

Soms hoor je ze in de keuken volop stoeien met woorden en constructies die we net hebben geoefend in de les (**eerst, daarna, dan**).

Naast taalles en werkervaring zijn er de taalmaatjes en organiseren we een taalcafé⁶ en een cultuurcafé. De cursisten maken 's middags afspraken met hun taalmaatje in het restaurant. Cultuurcafé organiseert tweewekelijks op zaterdag een evenement (lezing, spellen, muziek). Al deze activiteiten zijn erg gericht op ontmoeting. De vrijwilligers zijn binnengekomen via ons netwerk of het netwerk in dit pand (er vinden nog tal van andere activiteiten in het pand plaats, bijvoorbeeld een praatgroep Marokkaanse vrouwen, Spreekuur van het Buurteam), maar vooral ook via de Vrijwilligerscentrale.'

Gerard Kluter, kok en praktijkbegeleider, aan het woord

Hoe ziet je begeleiding van de cursisten er uit?

'De begeleiding start met een oriëntatieperiode van enkele weken, ongeveer een half uur per dag na de les. In die tijd leert de cursist de keuken kennen door simpele klusjes te doen zoals snij- en schilwerk. Als de cursist zich zekerder voelt gaan we meer de diepte in en mag hij bijvoorbeeld een eigen recept maken (wat daarna in het restaurant uitgedeeld wordt). Ook gaan we meer samen de mis en place voorbereiden, evenals andere voorkomende (schoonmaak)klussen en bordenopmaak. Uiteindelijk doel is dat de cursist (semi)zelfstandig de keuken kan draaien, maar dan zijn we wel een half jaar verder.'

Schenk je in je instructie en begeleiding bijzondere aandacht aan taal? Hoe dan?

'Afhankelijk van hoever de cursist is, oefenen we de uitspraak van ingrediënten, keukentechnieken en recepturen. Ik print recepten, zodat we ze samen door kunnen lezen en begrijpen.'

Wat zijn je positieve ervaringen, wat zijn knelpunten?

'Positieve ervaringen zijn het enthousiasme van de cursisten. Als ik kan zien dat ze meer zelfvertrouwen krijgen in en buiten de keuken en bijvoorbeeld de gasten zelfstandig durven aan te spreken. Ook vind ik het prachtig om te zien dat onze gasten het leuk vinden om met onze cursisten te praten. Ik had meer weerstand verwacht.'

Onze gasten vinden het leuk om met onze cursisten te praten

Cursisten aan het woord

Melak Salman (Irak, afgeronde middelbare school, niveau A1)

Wat was je aan het doen?

'Ik was in de keuken pambonasoep (pompoensoep, red.) aan het maken.'

Waarom heb je gekozen voor deze taalschool?

'Ik wil Voeding en Gezondheid studeren aan de universiteit. Werken in de keuken vind ik goed.'

Hoe wist je van de taalschool?

'Van een vriend van mijn broer.'

Hoe bevalt het?

'Heel goed. Ik vind praten heel moeilijk en kan nu veel oefenen.'

Youssef (Syrië, middelbare school niet afgemaakt, niveau A2/B1)

Wat was je aan het doen?

'Koffie maken en bestellingen rondbrengen.'

Waarom heb je gekozen voor deze taalschool?

'Ik ben nu drie jaar in Nederland. Ik heb vier maanden op een andere taalschool gezeten. De groep was te groot. Ik kon me niet focussen. Een vriend van mij kende Barbara.'

Hoe bevalt het?

'Heel goed. Ik vind praten heel moeilijk en kan veel oefenen en vragen stellen aan mensen, bijvoorbeeld: Wilt u iets bestellen? Heeft het u gemaakt? Bent u klaar met eten? Het gaat snel. Elke week heb ik een toets.'

Wat wil je worden in Nederland?

'Ik wil gaan werken in de ict en daarvoor een studie doen, maar eerst het Staatsexamen halen.'

Dewi Andries (Bali, 7 maanden in Nederland, niveau A2/B1)

Waarom heb je gekozen voor deze taalschool?

'Ik wilde oefenen met praten, veel mensen ontmoeten.

Ik ben getrouwd met een Nederlandse man, maar spreek altijd Engels met hem. Lezen, schrijven, grammatica gaat allemaal wel goed. Ik had deze Taalschool in het Stadsblad gezien, daarna ben ik op internet gaan kijken.'

Hoe bevalt het?

'Heel goed, ik praat heel veel met mensen, bijvoorbeeld in de bediening.'

Wat wil je worden in Nederland?

'Pedagogisch medewerker, in ieder geval een beroep waarin ik werk met kinderen.'

Kees Galema

De auteur is Lesredacteur.

Correspondentie: redactie@tijdschriftles.nl

Noten

1. **Socius** transformeert leegstaande kantoorpanden in kamers en studio's voor jongeren, studenten en starters in diverse (studenten)steden in Nederland.
2. **Queridon** heeft alleen subsidie en fondsen gekregen voor de opstart. Inkomsten komen enerzijds uit de taalschool (DUO) en anderzijds uit de horeca. Queridon is een stichting. De omzet gaat weer terug in de stichting, daar worden ook de vrijwilligersvergoedingen uit betaald.
3. Het **Blik op Werk Keurmerk** zorgt ervoor dat organisaties een basisgarantie voor kwaliteit kunnen aanbieden aan cliënten, bijvoorbeeld inburgeraars, en belanghebbende partijen.
4. **Dienst Uitvoering Onderwijs** (DUO) is de uitvoeringsorganisatie van de rijksoverheid voor het onderwijs. DUO financiert en informeert onderwijsdeelnemers en onderwijsinstellingen en organiseert examens.
5. **Taal Doet Meer** zorgt er met zo'n 900 vrijwilligers per jaar voor dat anderstalige Utrechters kunnen meedoen in de Utrechtse samenleving. Het leren van de Nederlandse taal is daarbij een rode draad in het werk (www.taaldoetmeer.nl)
UAF is een niet-gouvernementele organisatie die hoger opgeleide vluchtelingen ondersteunt bij het realiseren van een passende maatschappelijke positie.
6. Een **Taalcafé** is de plek om op een laagdrempelige manier de beheersing van de Nederlandse taal te verbeteren. Men kan oefenen met praten, lezen en schrijven.

Voor meer informatie over **Queridon**:

www.queridon.nl

queridon@queridon.nl

[@queridon030](https://twitter.com/queridon030) (twitter, facebook, instagram)